

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73)

500 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 178)

Kwadratura koła.

Lwów, 12. marca.

To nie jest żadna tajemnica: uczucie, które oświadczyło szerokiemi kołami ludności niezamożnej, trudno inaczej nazwać, jak rozpacz. Kwestja egzystencji przypomina kwadraturę koła: Obie równo są nierozwiązalne. Zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb kosztuje tyle pieniędzy, że dzisiaj dobrze nasuszyć sobie trzeba głowę, by dzień jeden opędzić sumą, która jeszcze przed roktem wystarczała na miesiąc. Prawda, że płace, że zarobki także wzrosły niepomniernie, jednak wydajność tego przyrostu nie stoi w żadnym stosunku do skoków drożyzny.

Skąd to wszystko bierze się? Powiadają: spadek waluty, dolar idzie w górę, kurs marki obniża się. Nieprawda! Od szeregu dni, może od dwu tygodni w notowaniach giełdy zurychskiej nie spadła marka polska poniżej 0,01,20, dolar zaś chwilowo wzbiwszy się do 50.000 Mp., również od szeregu dni trzyma się mniej więcej na poziomie 45.000 Mp. z tendencją raczej niżkową niż zwykłą. A czy ceny również obniżyły się w tej mierze? Nie, ceny idą ciągle, co dnia w górę. Więc pocóż tumanić ludzi, że to stoi w związku ze stanem waluty? To jest poprostu rozbój na gładkiej drodze, a co najtragiczniejsza, rozbój równie awny, jak bezkarny!

Kto tylko ma coś do sprzedania, zdziera z kupującego skórę. Jedni czynią to w tempie łagodniejszym, inni gwałtownie — jakże niewielu zachowało bodaj odrobinkę sumienia, która wyróżniać ma człowieka od dzikiego zwierza! Ceny nie mogą oczywiście w dzisiejszym stanie rzeczy być niskie. Lecz weźmy pod uwagę jakikolwiek artykuł i obliczmy, ile by on kosztował, gdyby wszyscy, którzy do jego pojawienia się w obrocie przyłożyli rękę, nie dyszeli żądzą zarobków wygórowanych ponad wszelką godność, — a przekonamy się, iż możnaby wówczas ten artykuł otrzymać za połowę dzisiejszej ceny. Że rozpętanie drożyzny w tych rozmiarach, w jakich ona występuje, uważać należy przede wszystkim za wynik drażliwości, dowodzi choćby rozmaitość cen. Niech kto wytłumaczy, dla czego — sięgniemy po przykład najprostszyszy — taka sama niedźna bułka „centowa“, z tej samej nawet piekarni, kosztuje dziś u jednego kupca 160 Mp., u drugiego już 170, trzeci zaś bierze za nią aż 200 Mp.? A tak jest ze wszystkim. Sprzedający ustanawia cenę, jaka mu się podoba, podnosi ją, kiedy mu się podoba, a jeśli kupujący odważy się uczynić mu z tego powodu jaką u-

Rząd „względnej większości polskiej“?

„Wyzwolenie“ chce go stworzyć przy pomocy włościan białoruskich i ukraińskich.

Pod jakimi warunkami P. P. S. popierać będzie Rząd obecny? (Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. (M.) Wczoraj rozpoczęły się tu obrady walnego zjazdu P. S. L.-Wyzwolenie przy udziale około 400-tu delegatów z całej Polski. Po zagajeniu pos. Thugutt wygłosił referat o położeniu politycznym, poczem uchwalono jednomyślnie szereg rezolucyj. Najgłośniejsza z nich wyraża stosunek stronnictwa do Rządu.

„Wyzwolenie“ wyraża pozatem życzenie, aby stronnictwa chłopskie i robotnicze przy poparciu włościańskich grup ukraińskich i białoruskich utworzyły Rząd względnej większości polskiej. Natomiast uznano za niemoralne i niemożliwe wspólne działanie z prawicą, gdyż ta „nie wyrzekła się dotąd zamachów na

konstytucję“ i prawa obywatelskie.

Wreszcie postanowiono połączyć się z lewicą P. S. L.-Piasta. Ostatnia rezolucja dotyczy szybkiego wykonania reformy rolnej.

Warszawa. (M.) Wczoraj zakończyły się trzydniowe obrady Naczelnej Rady P. P. S. Uchwalono szereg postulatów pod adresem Rządu, od których wypełnienia stronnictwo to uzależnia utrzymanie dotychczasowego stanowiska w stosunku do Rządu. Najważniejszy z tych postulatów dotyczy wprowadzenia do konstytucji zasad, dotyczących swobód obywatelskich. Poza tem odnośna rezolucja stwierdza, że P. P. S. wszelkimi środkami poprze walkę z drożyzną.

wagę, to — wyrzuci go za drzwi, niech apeluje... do Pana Boga!

W istocie próby uzyskania jakiejś satysfakcji prowadzi najczęściej do gorzkich rozczarowań. Wprawdzie od czasu do czasu czyta się, że tego lub owego lupiskórcę ukarano taką to a taką grzywną, ale publiczności uspokoić to nie może. Przedewszystkiem bowiem kary są niesłychanie niskie w stosunku do deliktu i ukarani śmieją się z nich w kufak, a potem cała ta akcja sprawia wrażenie ciuciubaliki, przy której na oślep macha się packą, aż ona kogoś przecie napotka. „Ut aliquid fecisse videatur!“ — poza te granice nie wyszła dotąd walka z lichwą.

Publiczność własnym oczom widzieć nie chce, poglądając na igrzyska, jakie ona wyprawia. Jakto? W państwie praworządnym niema nikogo, kto zająłby się jej ukróceniem? A ten komisariat nadzwyczajny do zwalczania lichwy, świeżo zmontowany?... Czyżby on naprawdę wyczerpał swe zadanie w stwierdzeniu, że drożyzna wzrastać będzie, a więc niejako w usankcjonowaniu coraz energiczniejszego darcia skóry żywcem z bezbronnej publiczności?

Czyż dziwić się, że potem ludzie wpadają na domysły najpotworniejsze, by wytłumaczyć sobie niepojęte zjawisko? Papier np. podróżał w stosunku do ceny przedwojennej 15000 razy, gdy wartość dolara zwiększyła się 9.000 razy. Możliwość papieru taniej mieć z zagranicy, ale Rząd podwyższył cło tak, iż owa różnica djabli wzięli, a protegowane krajowe papiernie mogą sobie teraz

nakładać ceny zupełnie a discretion. Trzeba słyszeć, co ludzie o tem mówią, by obaczyć, jak na tem cierpi powaga Rządu. Oczywiście, są to plotki wyssane z pałca, lecz wcale niepożądane, a przyczyną ich wyłączenie okoliczność, iż nikt w Państwie nie ma odwagi, wypowiedzieć paskarstwu wojnę. Uchwala się ustawy, grozi się sądami doraźnymi, — na papierze... Wszak jeszcze Paderewski w jednej z mów swoich oświadczył, że jak amen w pacierzy, paskarzy wieszac się będzie, ale na razie nie zawieszają się ich nawet w urzędowaniu w tyłu instytucjach napół publicznych.

Oto, dla czego rozpacz patrzy ludziom z oczu. Coraz bardziej utrwala się przekonanie, że niema innego wyjścia, tylko trzeba iść się samoobrony. Bardzo rozumna decyzja! Idzie tylko o jej przeprowadzenie. Zagranicą umiano już niejednokrotnie dać hasło samoobrony konsumentów skuteczny wyraz. Pamiętajmy, jak przed wojną (ieśli nas pamięć nie myli w r. 1912) Wiednicki zlamaty wyzysk uprawiany przez rzeźników. Poszło hasło: obchodzić się bez mięsa! ale hasło to zostało przez ogół podjęte i skrupulatnie przeprowadzone. Rzeźnicy z

tej próby pokonania ich drwili przez dzień, drugi i trzeci, aż kiedy to potrwało tydzień, zaczęli usprawiedliwiać się w odezwach. Pozostały one bez skutku. Wreszcie zapasy mięsa zgnily, trzeba było je wyrzucić i po dniach dziesięciu czy dwunastu, pp. rzeźnicy przypadli do stóp publiczności jak pies, co otrzymał porządnie harapem po grzbiecie.

Otóż to jest samoobrona. Czy jednak pomyśleć można o przeprowadzeniu jej u nas? Nie dla tego, iż niema mowy o pozyskaniu dla niej muroryszów, bo tych jest przecie znikoma mniejszość w stosunku do „hołoty“, jak oni nazywają wszystkich z poza ich kręgu. Ale ta „hołota“ właśnie pozbawiona jest wszelkiego zmysłu organizacyjnego, pozbawiona jest inicjatywy, woli i gdyby ktoś zwrócił się do niej z czemś podobnym, to spotka się ze wzruszeniem ramion i uwaga: „Oj-wa! Także koncept z kalendarza. A gdzieżby mi się chciało?“

Natomiast posłuch znajdują nierównie łatwiej hasła obelężące. Zaczyna się w ostatnich czasach pod wpływem zrozpaczenia organizować po różnych zakamarkach „bractwo mścicieli“ i zaczynają latać bombny ich ręką ciskane dla odstraszenia paskarzy. Co za nierozum! A skądże tyle bomb nabrad, by wytepić paskarstwo? Nie! Bomba nie zmiecie lichwy, ale ona może niepowetowane wyrządzić szkody Państwu, jeszcze większy wprowadzić zamęt w nasze stosunki a z jego pomocą tem lepszy stworzyć grunt dla zerwania lichwy. I kto wie, czy to nie jakiś sztab generalny paskarzy podsunął właśnie zrozpaczoną ową myśl obłądną, a oni poszli na wędkę?

To niby coś jak amerykański Ku-Klux-Klan. Ależ pozostawmy jankiesom niefortunny wynalazek. Może im wyjdzie na zdrowie, nam z pewnością nie!

Legalnymi drogami poprowadzona samoobrona mogłaby zdziałać bardzo wiele dobrego. Dla czegoż jej nie spróbować? Osiągnęłaby zaś ona cel tem snadniej, że niewątpliwie Rząd w interesie Państwa poszedłby jej jak najbardziej na rękę. Ale na to — powtarzamy raz jeszcze — trzeba inicjatywy z jednej strony, a karnego posłuchu z drugiej. Gdzie zaś dzisiaj ich szukać?

Żydzi nie wejdą do większości rządowej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. (M.) Podana przez żargonowy „Moment“, a następnie powtórzona przez prasę pravicową wiadomość o rzekomych pertraktacjach Prezesa Ministrów gen. Sikor-

skiego z posłami żydowskimi w celu pozyskania ich głosów dla większości rządowej, nie odpowiada prawdzie.

Rosja, Niemcy i narody wyzwolone.

Lwów, 12. marca.

W „Neue Freie Presse” z przed kilku dni pojawiły się interesujące korespondencje z Moskwy, napisane przez niejakiemu p. Jerzego Popoffa. Przyznamy się do niewiedomości — nie umiemy nic powiedzieć o tymże panu, ale to nie jego osoba nas interesuje, tylko tendencje, które wyrażają jego artykuły. Też zasadniczą korespondenta „Pressy” jest, że „na Wschodzie Europy leży punkt węzłowy obecnych zawiązań”. Rozwikłanie może zaś na tapie tylko na drodze porozumienia rosyjsko-niemieckiego. P. Popoff stara się udowodnić dwie rzeczy: 1) że to porozumienie jest niezbędne, 2) że nie zagraża ono niezem niepodległości Litwy, oraz interesom francuskim.

To wszystko jeszcze nie jest najciekawsze. Nie wzrusza nas też specjalnie, gołosłowne zrewizy i zapewnienie, że ani Niemcy, ani Rosjanie nie będą zrobić żadnej krzywdy 25-miljonowemu narodowi polskiemu, z którego egzystencją już się pogodzili. Mielibyśmy już sposobność na łamach „Gazety Lwowskiej” podkreślić, że Niemcy nie mają bynajmniej monopolu na eksploatację polityczną i ekonomiczną sił nowej Rosji. Już dzisiaj możemy stwierdzić, że sprawa nawiązania do taktu z Rosją jest w tym samym stopniu aktualna dla Francji, jak dla Niemiec. Przyszłość rozstrzygnie komu uda się lepiej wykryć i użyć siły rosyjskie, kto przyściągnie na swoją stronę nową, rewolucyjną Rosję, której krystalizacja nie nastąpi zresztą jeszcze rychło.

Interesujące są natomiast dalsze wywody p. Popoffa. „Polka nie stanowi żadnej bariery, między Niemcami a Rosją. Bariery tworzą natomiast ententystyczne państwa kresowe (j. państwa bałtyckie). Eto wie, Łotyże i Litwinów powinni według korespondenta „Pressy” uznać, że organicznie należą do Rosji i mogą się rozwijać tylko w ścisłym związku z Rosją”. „Zjednoczenie terytor-

Nowe placówki szpiegowskie sowieckie. Zadaniem ich „kontrola” nad emigrantami rosyjskimi.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”)

Pogranicze pols.-sow., 14. marca.
(S) Jak donosi prasa sowiecka, ludowy komisariat dla spraw wewnętrznych, celem „udoskonalenia” oraz wzmocnienia „pożytecznej” pracy ochronnej sowieckich agentów za granicą, uchwalił założenie specjalnych oddziałów „Gepeu” (t. j. sow. państwowego urzędu politycznego — nowej nazwy zreformowanej czereszyczajki) we wszystkich centrach, gdzie istnieją konsularne reprezentacje sowieckiej władzy. Oddziały te mają na celu, jak to zadania określił specjalny okólnik osławionego Dzierżyńskiego — w ścisłej łączności z urzędami konsularnymi pilnować zachowania się kół rosyjskich-emigrantów, zwłaszcza zaś tych zśród nich, którzy z jakiegokolwiek powodu wracają do Rosji.

Na razie zostały już założone takie oddziały „Gepeu” w Rydze (kierowni-

jów bałtyckich z Rosją” — jako podstawa porozumienia rosyjsko-niemieckiego jest koniecznością. Oto są tendencje artykułu p. Popoffa. Nawiązują one do czasów, kiedy na terytorjach Litwy i Kurlandji grasowały bandy von der Goltzów i Awałowów-Bermondów 1915. Dziś jednak — jak świadczy tok myśli p. P. — są wyrazem dążeń rosyjskiej „nowej burżuazji”, która w związku z likwidacją pokojową komunizmu zyskuje coraz większy wpływ na politykę zewnętrzną „rządu robotniczo-właściciarskiego”.

Wywody te mają dla nas to znaczenie, że niewątpliwie obejmują one wraz z całą Litwą, także i ziemę wileńską. Należy ona do tych terytorjów bałtyckich, które według „Pressy” mogą się rozwijać tylko w ścisłym związku z Rosją. Odradzająca się Rosja pragnie uzyskać nowe wyjście na Bałtyk i to przy ujściu Niemna. Dla niej to pracowały oddziały Simonajtyów i Budrysów, zdbywając Kljpedę, podobnie jak Rada Ambasadorów na jej korzyść wydała ostateczny werdykt. P. Popoff niesłusznie zalicza Litwę do tych czynników, które da tej no-

wym planowany tow. Kalakutski), w Berlinie (tow. Zybin), w Pradze (tow. Belanow), w Londynie (tow. Hofman) oraz w Wiedniu (tow. Liszyński). W Warszawie, jak widzimy, oddziału „Gepeu” na razie nie utworzono.

Do dyspozycji każdego z tych oddziałów rząd sowieckich wyznaczył tymczasowo kredyt w wysokości 100 tysięcy rubli złotych, przy czem w razie potrzeby „oddziały” mogą korzystać z funduszy politycznych reprezentacji sowieckich oraz zagranicznych oddziałów Wnieosztorgów. Szczegół ten, nawiasem mówiąc, rzuci ciekawe światło na „pomocniczą” rolę tych „czysto-handlowych” instytucji sowieckich.

Główne kierownictwo wszystkich zagranicznych oddziałów „Gepeu” wobec ich doniesień dla rządu sowieckiego znaczenia, objął znany działacz bolszewicki Miedwiediew.

wej Rosji stanowią zapórę. Politycy litewscy spełniają już, jego ideał, — wie wissen dass sie — jak pisze Popoff „mit Russland stehen und fallen”. Ale, czy spełniając rolę gubernatorów rosyjskich w gubernjalnem mieście Kownie, obrzebrze bronią sprawy niepodległości swej Ojczyzny, do której Adam Mickiewicz wołał, że: „ile cię cenić — ten tylo się dowiaktwo cię stracił”? Niezawisłość narodowa Litwy nie leży wcale na linii tendencji politycznych tych, którzy uważają, że zbliżenie rosyjsko-niemieckie stanowi jedyne rozwiązanie problemów wschodnio-europejskich. Powstańcy z mudczy w r. 1863 w większym stopniu reprezentowali narodową i państwową myśl litewską, aniżeli obecni agenci rosyjsko-niemieccy nad Niemenem.

Twierdzenia p. Popoffa należy ocenić, nie przywiązując do nich szczególnej wagi. Prawda, że Rosjady do zdobycia sobie nowego wyjścia na Bałtyk i sądzi, że znajdzie je przy ujściu Niemna. Ale nie jest to bynajmniej dla Rosji koniecznością życiową. Rosja musi rozważać o wiele więcej problemów, które ją zaprzęta w znacznie

większym stopniu aniżeli sprawą litewską. Przedewszystkiem na wschodzie azjatyckim, następnie na euopejskim południu Rosji egzystują zarówno źródła konieczności życiowych jak też i czynniki wiążące i zatrudniające kierowników nowego państwa rosyjskiego zwiążanego się skromnie „związkami specjalistycznych sowieckich republik”. Zaś z czynników dalszych — obok Niemiec w znacznym stopniu na politykę rosyjską mogą wpłynąć Francja i Anglja; — sprawy ich porozumienia, ich sytuacja na wschodzie i ich stanowisko wobec nowej Rosji. Tak więc tendencje, których wyrazem są artykuły „Pressy” istnieją wprawdzie, ale nie należy ich przeceniać.

Jednakowoż z naszej strony wskazana jest najwyższa czujność. Bez względu na to czy Rosja w większym, czy też mniejszym stopniu będzie zajęta sprawami litewskimi, czy w sprawach tych będzie zukała oparcia w Niemczech, czy też może we Francji — zawsze, wbrew twierdzeniom p. Popoff — ostrze sprawy zwraca się przeciwko nam. Jeżeli stwierdzamy, że Wilno jest zagrożone, to z czystem sumieniem pozwalamy sobie na takie oświadczenie, wiedząc, że nie są to z naszej strony czcze alarmy. Bo wszak rząd p. Skorskiego w całej pełni zdaje sobie sprawę z tego, że niebezpieczeństwo istnieje i trzeba z energją i odwagą, a przytęm rozumnie przystąpić do przeciwdziałania. A społeczeństwo powinno poprzeć rząd w tej akcji. Inne stanowisko przypominałoby nam politykę s rusia, który dla zapobieżenia niebezpieczeństwa czołwa głowę w piasek.

Krzewski

Przyjazd marsz. Focha do Polski.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 12 marca.

Oficjalnie komunikują: Na uroczysty obchód Święta Narodowego w dniu 3 maja b. r. **przyjeżdża do Warszawy marszałek Foch** w towarzystwie gen. Weyganda.

Dr. EUGENJUSZ BARWIŃSKI

2 niedawnych ale niedobrych czasów.

(Wbrew utartemu zwyczajowi... — O czasach, które wielu z nas pamięta. — Najmniej znamy epoki, w której żyjemy. — Czas zerwać pieczęcie z austryjskich aktów. — Słowa były polskie, ale duch obcy! — Zbyteczna gorliwość. — Stanowisko hr. Agenora Gofuchowskiego).

I.

Lwów, 12. marca.

Wbrew utartemu zwyczajowi zamast opowieści o dawnych dobrych czasach, zamierzam szereg luźnych szkiców poświęcić czasom bardzo nam bliskim.

Znaczna liczba ludzi, dziś będących przy życiu, pamięta dobrze najstarsze z tych czasów; znajdzie się jeszcze wielu takich nawet, którzy w latach tych jako dojrzały w życiu publicznem brali udział; omówić przyjdzie też często rzeczy tak świeże, które nawet młodszy w żywej mają pamięci.

A choć rzeczy te tak świeże, że niejednym jeszcze, co szkice te czytać będzie, w tem co się działo żywy brał udział — mimo to o czasach tych i wypadkach powszechnie tak mało się wie dzisiaj, a co się wie, wie się niedokładnie, a często nawet zupełnie fałszywie.

Epokę, w której się żyje, zna się najmniej. Jest to, zdawałoby się paradoks, a mimo wszystko tkwi w tem twierdzeniu głęboka prawda. Uczestnik jakiejś np. manifestacji wie właściwie o jej przebiegu znacznie mniej, niż obserwator, nie biorący czynnego udziału, patrzący na całokształt akcji zdaleka. Tak samo i współczesnym brak tej perspektywy koniecznej do ujęcia całokształtu wypadków: znają poszczególne objawy, szczegóły bardzo nawet dokładnie — ale brak im obrazu całości, a jeszcze bardziej wytłumaczenia i zrozumienia związku zjawisk i ich powodów.

O czasach tych nie jeszcze prawie nie pisało, bo było na to za wcześnie, bo nie należały jeszcze do historii. Dziś, gdy zamknęły się już jako okres skończony, gdy dostęp

do tajemnic urzędowych, dawniej bezwarunkowo niedostępnych, już ułatwiony, jest rzeczą konieczną zabrać się do poznania tych wypadków, ich należytego oświetlenia, a co za tem idzie, do ich należytego zrozumienia.

Niedawne to, ale i niedobre czasy.

Czasy strasznie ciężkiego despotyzmu, brutalnego ucisku, bezwzględności gnębienia, szczytnych bohaterkich porywów, klęsk strasznych i cierpien męczeńskich minęły.

Zdawało się, że ciężar z nas wreszcie zdjęto, że nadeszły chwile wolności. Przyszła konstytucja, sejm, autonomia krajowa, spolszczenie urzędów i szkolnictwa, minister rodak, namiestnik Polak. Przyszedł czas, gdy reprezentacja narodowa uważała za odpowiednie wyrzec słowa: „Przy Tobie Panie, stoimy i stać chcemy.”

A jednak, mimo porównań z innymi zaborami, mimo niemożności nie przyznania, że było nam w Austrii niesłychanie lepiej i swobodniej niż gdzie indziej — mimo wszystko niemożliwa nie stwierdzić, że były

to jednak niedobre czasy, tak niedobre, jak nikomu z współczesnych nawet na myśl nie przyszło.

Słowa były polskie — ale duch obcy. Niedobre te czasy sprawiły, że urzędnicy Polacy, którzy stali na czele rządu, często, mimo że byli do brymi Polakami, tak bezgranicznie byli przejęci duchem lojalności, że nawet zrozumieć nie mogli, że to czyniąc, nie są w zgodzie z naszym interesem.

Niema mowy o tem, by wskazanem było wówczas prowadzić o twartą walkę z rządem centralnym, sabotować jego zarządzenia, stosować bierny opór — bo to byłoby wówczas nietylko nierozsądnem, ale nawet w wysokim stopniu szkodliwym i niebezpiecznym — bo spowodować by musiało nieuchronnie katastrofę i utratę tego, co się już zdobyć udało — ale można być przynajmniej ostrzeżonym, by nieraz nie być plus catolique que le pape. A jednak często nawet tam, gdzie Wiedeń nie miał możliwości wglądnać, nawet tam, gdzie zarządzenia rządu centralnego były tego rodzaju, że bez naruszenia ich mo-

Paragraf 19!

Lwów, 12. marca.

Otrzymałem następujące piśmo:

Odnosnie do notatki w Nr. 51. „Gazety Lwowskiej” z 1. marca b. r. pod tytułem: „Co się dzieje w obozie ruskim” upraszamy uprzejmie na podstawie § 19. ustawy prasowej o umieszczenie w najbliższym numerze „Gazety Lwowskiej” na tem samym miejscu i temi samymi czcionkami następującego

sprostowania:

Nieprawdą jest, jakoby Towarzystwo ubezpieczeń „Dniester” chyliło się ku upadkowi, natomiast prawdą jest, że towarzystwo ubezpieczeń „Dniester” rozwija się prawidłowo i że premje asyuracyjne wzrosły w r. 1922 w porównaniu z rokiem poprzednim o 225 milionów Mp. Nieprawdą jest, jakoby wzbogaceni chłopcy nie chcieli się dalej ubezpieczać, ani odnawiać starych polic ubezpieczeniowych, natomiast prawdą jest, że mimo niezgodnej z przepisem art. 42. ustawy z 23/6 1921 Dz. U. R. P. poz. 395 agitacji, włościanie garną się do swego towarzystwa „Dniester”, a przeciw nieprawnemu ściąganiu premji przez P. D. U. W., bronią się masowymi żaleniami do wyższych władz administracyjnych i płacą dalej premje do „Dniestru”. Nieprawdą jest, jakoby obecne wpływy kasowe nie pokrywały płac personelu biurowego natomiast prawdą jest, że towarzystwo jest silnie ufundowane i nie ma żadnych trudności w wypełnieniu swoich zobowiązań. Nieprawdą jest, jakoby fundusze zapasowe „Dniestru” były na wyczerpaniu i jakoby musiała nastąpić likwidacja interesów tej instytucji, natomiast prawdą jest, że na odbytem dnia 16. utego b. r. w obecności Komisarza rządowego posiedzeniu Rady nadzorczej „Dniestru” dotowano obficie fundusze rezerwowe, a ponadto została znaczna nadwyżka bilansowa.

Z poważaniem
Towarz. wzajem. ubezpiecz.
„DNISTER”

Pezański Dr. Fedak.

Żna je było łagodniej interpretować, często bez potrzeby koniecznej, niejakoby ex propria diligentia stosowano zbyt, wygórowana, służalczą gorliwość, bez nakazu z góry wydawanego zarządzenia mające na celu tłumienie objawów uczuć narodowych w życiu publicznym, szkole. Nawet człowiek tej miary co Gołuchowski, który przecież dla kraju niewątpliwie położył niespożyte zasługi, niechętnie patrzył na takie obawy i starał się je jako szkodliwe gdzie mógł tłumić i przygłuszać. Dość wspomnieć o jego trudnych do usprawiedliwienia praktykach stosowanych z taką bezwzględnością wobec uczestników powstania i to nie zaraz, po jego upadku, ale później znacznie, w latach siedmiedziętych — jak haniebne wydanie A. gatona Giflera, prześladowanie i wydalenie Strusia-Sawickiego — o ciągłych tłumieniach wszelkich manifestacji narodowych, a zmuszaniu wszelkimi środkami narodu, by o swej przeszłości zapomnieli.

(d. n.).

W sprawie drożyzny leków.

Jak normuje się ceny w aptekach? — Z 33 1/2 procentowego zysku pokrywa się koszt prowadzenia przedsiębiorstwa. — Koszty zakupu i sprowadzenia artykułów. — Płace personelu. — Sporządzenie jednej recepty kosztuje 2000 mk. — Lekarstwa tańsze stosunkowo dziś, niż przed wojną. — Widoki na przyszłość. — Dążmy do wytworzenia własnego przemysłu chemicznego.

(mg) Drożyzna środków leczniczych, zwiększająca się z każdym niemal dniem, jest jedną z bolączek, trapiących obecnie nasze społeczeństwo. Zwłaszcza zaś ciężko odczuwa ją sfera inteligencji pracującej, wskutek fatalnych stosunków finansowych bardziej niż inne warstwy narażona na choroby, a wobec niesłychanych cen artykułów aptecznych pozbawiona możliwości leczenia się. Pragnąc przekonać się, czy i o ile drożyzna ta jest usprawiedliwiona, zwróciliśmy się z prośbą o informacje do jednego z wybitnych aptekarzy we Lwowie, członka prezydium Izby aptekarskiej, który udzielił nam następujących wyjaśnień:

Lwów, 12. marca.

Ceny leków oznacza się w aptekach na podstawie taksy rządowej, która w pewnych odstępach czasu pojawia się w „Dzienniku Ustaw”. Oznacza się je wedle przeciętnych cen zakupu, które dawniej nie ulegały zbyt dużym zmianom, obecnie zaś zmieniają się omal z dnia na dzień. Ponieważ wydanie odnośnej taksy i obliczenie stawek wymaga z natury rzeczy dużo czasu, przeto taksy te z reguły nie odpowiadają już zwykłym istniejącym warunkom. Wynikała z tego dotkliwa krzywda dla aptekarzy, którzy wskutek tego nie chcieli sprzedawać ze stratą, nie zapatrywali się w towary, lub też odmawiali wydawania leków, na co się słusznie skarżono.

Ministerstwo zdrowia, pragnąc ten nienormalny stan rzeczy zmienić i uznając zresztą argumenty sfer aptekarskich, zezwoliło, by ceny poszczególnych leków w miarę zmian cen zakupu normowały wojewódzkie urzędy zdrowia, nadając tego rodzaju określeniu charakter prowizoryczny aż do wyjścia nowej urzędowej taksy leków.

Ceny środków specjalnych określają Izby aptekarskie na podstawie udowodnionych cen zakupu, przyczem dopuszczają zysk aptekarza wynosi 33 1/2 procent, z którego pokryte mają być wszystkie koszty prowadzenia przedsiębiorstwa. Ceny te ulegają oczywiście częstym zmianom, ponieważ ceny nabycia artykułów wynikają z coraz bardziej zwiększających się cen fabrycznych artykułów, rosnących ciągle opłat pocztowych, a przy wyrobach zagranicznych także wysokich opłat cłowych i zmieniającej się wartości marki polskiej. Starania zawodu aptekarskiego o zwolnienie chociażby niektórych artykułów leczniczych i surowców niezbędnych od opłat cłowych, albo tylko ich zniżenia, pozostały dotychczas bez rezultatu. Prócz tych kosztów ponoszą aptekarze znaczne wydatki na przewóz przesyłek z dworca.

Pobory współpracowników aptekarskich zmieniają się co miesiąc na podstawie porozumienia interesowanych grup zawodowych. W lutym wynosiły pobory najmłodszych magistrów farmacji 600.000 mk., magistrów po 5 letnim okresie służby 750.000. Pobory za marzec ulegną znowu znacznej wyższości.

Wobec znacznie zmniejszonej czynności w aptekach, zrozumiałej z powodu ogólnej drożyzny, która zmusza wielu do ograniczenia wydatków na leczenie się, ilość recept sporządzanych w aptekach lwowskich określić można przeciętnie liczbą 40. Koszty personelu aptekarskiego obliczone w stosunku do ekwiwalentów lekarstw wynoszą przeciętnie około 2.000 mk. za sporządzenie jednej recepty. Obniżają się one jednakże nieco skutkiem tego, że pewną rubrykę dochodów apteki stanowi t. zw. „ręczna sprzedaż”, która zresztą także uległa pewnej redukcji.

Jeżeli publiczność niejednokrotnie ma wrażenie, że ceny apteczne są wygórowane, to dzieje się to głównie wskutek tego, że lekarstwa kupuje się z konieczności, bez względu na chwilowy stan majątkowy, a więc czasem i w chwilach, kiedy każdy wydatek wydawać się musi dotkliwym. Naogół trzeba stwierdzić, że ceny leków z wyłączeniem nielicznych artykułów zagranicznych nie wzrosły bynajmniej w stosunku do wzrostu cen innych przedmiotów. Porównanie przedwojennych cen środków leczniczych w stosunku do cen chleba, obuwia, zapalek, czy pomarańcz wykazałoby, że lekarstwa są dziś tańsze niż przed wojną. N. p. proszek aspiryny który przed wojną kosztował 10 hal. (tj. tyle co ćwiartka chleba lub bilet tramwajowy), dziś kosztuje 200 mk., natomiast ćwiartka chleba 500 mk., a bilet tramwajowy 400 mk. Recepty, za których sporządzenie przed wojną płacono 2-3 kor., kosztują obecnie 1/3 lub 1/2 tej kwoty w relacji złotej.

Różnica cen tych samych artykułów, jaką czasami spotyka się w aptekach wynika stąd, że publiczność porównuje nieraz cenę dnia poprzedniego i następnego, nie wiedząc, że taksa mogła właśnie tegoż dnia ulec zmianie.

Czy w najbliższej przyszłości spodziewać się można obniżenia kosztów lekarstw, rzecz to wątpliwa. Wolno jednakże wierzyć, że z chwilą uporządkowania naszej waluty nastąpi pewnie ustalenie się cen leków i że publiczność ochromiona będzie od tych częstych zmian, które znosić musi nie bez przykrości. Nadzieje na przyszłość wiążą się z wszystkimi staraniami, zdążającymi do wytworzenia naszego rodzimego przemysłu chemicznego, będącego jeszcze dotąd niestety w kolebce. Starania te, podejmowane już w Państwie naszym wrożą jednak, że przyjdzie czas, kiedy potrafiemy sobie sami wystarczyć i staniemy się niezależni od fabrykantów obcych, którzy nie pomijają sposobności korzystania z swej przewagi ekonomicznej.

Dalsze głosy w tej sprawie inaczey ją oświetlające zamieścimy w dniach najbliższych.

Życie parlamentarne.

Zasiłki dla rodzin rezerwistów. — Uchwalenie ustawy o 6-proc. złotych bonach skarbu.

Warszawa, 12. marca

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Sejmowa Komisja wojskowa w obecności przedstawicieli Ministerstw spraw wojskowych, skarbu i spraw wewnętrznych przyjęła projekt ustawy o zasiłkach dla rodzin rezerwistów w drugim i trzecim czytaniu.

*

Komisja budżetowa w obecności Ministra skarbu Grabskiego obradowała nad rządowym projektem ustawy o wypuszczeniu 6% złotych bonów skarbowych. Przyjęto rządowy projekt z nieznaczными zmianami. Zgodnie z projektem, ogólna suma bonów ma wynosić 50 milionów zł. pol. równych frankom szwajcarskim. Termin emisji ustalono na dzień 1. kwietnia b. r. i zgodzono się na wydawanie bonów seriami, każda z terminem 6-miesięcznym płatności. Termin przedawnienia ustalono na lat 10.

Przed ustaleniem granic wschodnich.

(NASTROJE W KRAJU).

Lwów, 12. marca.

(W.) Jak nas informują z wiarygodnych sfer ukraińskich sprawa ostatecznego ustalenia granic Małopolski wschodniej wedle dotychczasowego stanu posiadania, nie wywarła wśród ludności ruskiej żadnego wrażenia, a wśród włościan okazuje się nawet pewne zadowolenie, że skończy się nareszcie przewizorium, na którym oni właśnie wychodzili najgorzej, gdyż nie mogli słuchać podwójnych rozkazów, cierpieć wskutek tego moralnie i materialnie różnorodny sposób. Włościanstwo ruskie i znaczna część inteligencji uznają szczerze suwerenność Polski, a pragną tylko zreformowania administracji.

Projekt neutralizacji Małopolski wschodniej, przedłożony obecnie Radzie Ambasadorów przez ukraińskie koła emigracyjne nie ma za sobą wcale opinii ludności miejscowej, lecz jest tylko wymysłem fantazyjnym Petruszewicza i Ski. Dla popierania tego projektu wysłano do Paryża dyplomate ukraińskiego Dra Witwickiego, który instancjonuje za nim u delegatów państw reprezentowanych w Radzie Ambasadorów.

Na urzeczywistnienie tego projektu nie liczą jednak nawet tutejsi najzagorzalsi politycy ukraińscy i wyrażają przekonanie, że zawiedzie on tak samo, jak ostatnio zawiodły konszachty Petruszewicza z Rakowskim.

Pokój będzie zawarty w Konstantynopolu?

Paryż. (PAT) „Temps” donosi, że Francuzi i Anglicy nie sprzeciwiają się wyborowi Konstantynopola jako miejsca przyszłych rokowań. Mussolini wskazał wprawdzie na niedogodności tego wyboru, jednak nie zgłosił sprzeciwu.

OGŁOSZENIA.

UDZIAŁ W SPRAWIE UZNANIA ZA ZMARŁEGO.

T. 216/22. Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego. Władysław Karol Dzwiniński urodzony 14 kwietnia 1873 w... (text continues)

Kołomyja, 25 stycznia 1923. 1868

T. 207/22. Stanisław Pęczak syn Feliksa i Marii z Posady jaćm. eskie, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, zabrany do niewoli... (text continues)

Sąd okręgowy Sanok, 15 lutego 1923. 1914

T. IV. 240/22/2. Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego i małżeństwa za rozwiązane. Jan Puda, syn Tomasza i Agnieszki z Hernasiów urodzony dnia 20 listopada 1861 r. w Koszarowie... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział IV. Wadowce, dnia 11 października 1922 r. 1416

T. IV. 133/19 B. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Maksym Krawiec ze Zdyńki, w sierpniu roku 1914 powołany jako żołnierz wojskowy... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział IV. Jasło, dnia 4 lipca 1922. 186

T. 146/22/3. Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego. Józef Pięta urodzony dnia 10 10 1897 syn Stanisława i Klementyny z Trzciny powołany do wojska w roku 1915... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział IV. Jasło, dnia 26. lipca 1922. 1804

T. IV. 9/23. Franciszek Królikiewicz, syn Władysława i Antoniny urodzony w Wojniczu 1888 roku, dostał się jako żołnierz austriacki do niewoli... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział IV. Nowy Sącz, 31. stycznia 1923. 1910

T. IV. 162/22/3. Jan Zrółka, syn Tomasza i Marii, urodzony 1897 roku w Wierchomli wielkiej i tam zamieszkały, zaginął jako żołnierz austriacki... (text continues)

step wanie celm uznania go za zmarłego. Wzywa się o udzielenie... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział IV. Nowy Sącz, 14. grudnia 1922. 1509

T. 183/22. Filip Węgrzyn, syn Antoniego i Anny, rolnik z Długiego, walczył jako żołnierz 4 pułku frontu serbskiego... (text continues)

Sąd okręgowy. Sanok, dnia 16. stycznia 1923. 191

T. VI. 479/22. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Tomasz z Podsadia rolnik z Krupki i powiat Krasów... (text continues)

Sąd okręgowy cywilny. Oddział VI. Kraków, dnia 19 lutego 1923. 1976

T. V. 10/23. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Józef Giowa, krawiec z Luboczyna w Krakowie... (text continues)

Sąd okręgowy cywilny. Oddział VI. Kraków, dnia 19 stycznia 1923. 1956

T. V. 11/21. Zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci. Leonty Demian syn Józefa i Marii z Dziutów... (text continues)

Sąd okręgowy, oddział IV. Jasło, dnia 5 stycznia 1923. 1933

T. VI. 489/22. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Wo ciech Jawczek wrobnik z Piazy, powiat Chyżarów... (text continues)

Sąd okręgowy cywilny, Oddział VI. Kraków, dnia 20 stycznia 1923. 1955

ROZMAITE OBWIESZCZENIA.

U. VIII. 612/22/k. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Oskarżonych banką Dick i Mircię Schwarz z Dobropola uznano winnym... (text continues)

Sąd powiatowy, Oddział VIII. Buczacz, 27 października 1922. 1920

U. 1188/22. Ogłoszenie. Stanisław Dobrowolski, rzeźnik w Żółkwi, został zasądzony za przekroczenie... (text continues)

Sąd powiatowy, Oddział III. Żółkiew, 7 lutego 1923. 1919

U. 781/22. Ogłoszenie. 1. Antoni Mniewski, 2. Kazimierz Czernobylski, 3. Jan Dobrowolski, rzeźnicy w Żółkwi... (text continues)

Sąd powiatowy, Oddział III. Żółkiew, 7 lutego 1923. 1918

L. cz. Cg. I. 111/23 I. Eksp. Słowa powódca Wasył Czerepaniak w Siemuszowej wniosł skargę przeciw stronie pozwanej Janowi Czerepaniakowi... (text continues)

Sąd okręgowy Oddział I. Sanok, dnia 1 marca 1923. 1915

C. I. 2/23. Edykt. Przeciw Michałowi Kołodziejowi, którego miejsce pobytu jest nieznane... (text continues)

Sąd okręgowy oddział I. Gódek, 4 stycznia 1923. 1917 1-2

AMORTYZACJE.

T. VI. 3/23/1. Zarządzenie umorzenia papierów wartościowych. Na wniosek Eugenii Maszałkówny w Krakowie... (text continues)

Sąd okręgowy cywilny oddział VI. Kraków, dnia 29 stycznia 1923. 1963

UPADŁOŚCI.

L. cz. S. 1/31. Edykt konkursowy. Otwarcie konkursu do majątku Firmy Drukarni Józefa Fischera w Krakowie... (text continues)

Sąd okręgowy cywilny oddział IV. Kraków, dnia 24 lutego 1923. 1980

KONKURSY.

L. 640. Konkurs. Przy tutejszym Wydziale powiatowym jest do obsadzenia posada kasjera... (text continues)

Nadwórna, dnia 9 marca 1923. Komisarz rządowy dr. Jeż. 1935 1-2

WYROKI PRASOWE.

Pr. III. 16/23/2. Sąd okręgowy karny I sto prasowy orzekł na wniosek Prokuratury po myśli § 493 p. k. ze... (text continues)

Kraków, 23 lutego 1923. 1809

FIRMY.

F. m. 59/22. Słowa I S. Wykreślenie Firmy. Z rejestru firm Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wykreślono... (text continues)

Sąd okręgowy jako handlowy Oddział II. Tarnopol, dnia 21 października 1922. 1890 1-3

Firm. 58, 23 Raj. B. I. 31. Wpis spółki akcyjnej. Do rejestru B. wpisano dnia 12 lutego 1923. Firma spółki Bank rolniczy, spółka akcyjna we Lwowie, filia w Jarosławiu... (text continues)

